

Instytut Zachodni

Instytut Zachodni
W Poznaniu
Archiwum II wojny światowej

INWENTARZ ZBIORÓW

ARCHIWALNYCH

Dział III: Protokoły, zeznania, relacje
i sprawozdania

/Cyt.: I.Z.Dok.III-/

I.Z.Dok.III-1

Treść:

Cmentarze poznańskie w czasie okupacji 1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Leon Wiliński, zawiadowca cmentarza parafii Bożego Ciała na Dębcu.

I.Z.Dok.III-2

Treść:

Kompetencja prezydenta policji w Poznaniu 1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Jan Erazm Malzen-Ponickau, okupacyjny prezydent policji w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-3

Treść:

Partyjny urząd do spraw narodowościowych; niemiecka lista narodowa w Poznaniu; kompetencja inspektora policji bezpieczeństwa.

Osoba przesłuchana:

Höppner, okupacyjny kierownik Gauamtu für Volkstumsfragen.

I.Z.Dok.III-4

Treść:

Dzieje księży parafii św.Wojciecha w Poznaniu, dzieje parafii podczas okupacji, tajne duszpasterstwo w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

Ks.prob.Lewandowski z parafii św.Wojciecha w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-5

Treść:

Powrót na Ziemie Odzyskane w 1945r.

Osoba przesłuchana:

Feliks Grochowski.

I.Z.Dok.III-6

Treść:

Stosunki w obozie Mauthausen.

Osoba przesłuchana:

Franciszek Zierys, komendant obozu Mauthausen.

Uwagi:

Odpis niewierzytelny pochodzący z poselstwa polskiego w Pradze.

I.Z.Dok.III-7

Treść:

Stan Umwandererzentralstelle Posen w dniu 2.VI.1945r.

Uwagi:

Protokół oględzin.

I.Z.Dok.III-8

Treść:

Czersk podczas okupacji (woj.bydgoskie).

Osoba przesłuchana:

Różne osoby przesłuchane przez Sąd Grodzki w Czersku oraz protokoły oględzin lekarskich.

I.Z.Dok.III-9

Treść:

Wyjaśnienie w sprawie pochodzenia dokumentów „Die Deutsche Volksliste in Posen”, Die Aufgaben des Gauamtes für Volkstumsfragen oraz Überblick über die Rückdeutschungsarbeit.

Osoba przesłuchana:

Rolf Heinz Höppner, kierownik SD-Leitstelle Posen oraz kierownik Gauamt für Volkstumsfragen.

Herbert Strickner, kierownik ekspozytury niemieckiej listy narodowej w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-10

Treść:

Niektóre szczegóły o Organisation Todt.

Osoba przesłuchana:

Tadeusz Malinowski, Środa, ul.Ks.Jażdżewskiego.

Uwagi:

Zawiera fakty na ogół znane.

I.Z.Dok.III-11

Treść:

Pierwsze dni wojny (1939) na Uniwersytecie Poznańskim.

Osoba przesłuchana:

Prof.dr Edward Schechtel.

Uwagi:

Oryginał znajduje się w archiwum U.P.(materiały do Kroniki za okres 10-lecia 1939-1949).

I.Z.Dok.III-12

Treść:

Pierwsze dni wojny na Uniwersytecie Poznańskim.

Osoba przesłuchana:

Prof.dr Witkowski

Uwagi:

Oryginał znajduje się w archiwum U.P.(materiały do Kroniki za okres 10-lecia 1939-1949).

I.Z.Dok.III-13

Treść:

Pierwsze dni wojny na Uniwersytecie Poznańskim.

Osoba przesłuchana:

Prof.dr Moczarski

Uwagi:

Oryginał znajduje się w archiwum U.P.(materiały do Kroniki za okres 10-lecia 1939-1949).

I.Z.Dok.III-14

Treść:

Pierwsze dni wojny na Uniwersytecie Poznańskim.

Osoba przesłuchana:

Prof. Bronisław Niklewski i prof. Alfred Ohanowicz.

Uwagi:

Oryginał znajduje się w archiwum U.P.(materiały do Kroniki za okres 10-lecia 1939-1949).

I.Z.Dok.III-15

Treść:

Pierwsze dni wojny na Uniwersytecie Poznańskim.

Osoba przesłuchana:

Intendent Feliks Rosik i portier Szczepan Piela.

Uwagi:

Oryginał znajduje się w archiwum U.P.(materiały do Kroniki za okres 10-lecia 1939-1949).

I.Z.Dok.III-16

Treść:

Fort VII.

Osoba przesłuchana:

Prof. Kazimierz Nowakowski.

Uwagi:

Oryginał znajduje się w archiwum U.P.(materiały do Kroniki za okres 10-lecia 1939-1949).

I.Z.Dok.III-17 nie jest zeskanowane

Treść:

O wydarzeniach wrześniowych i pierwszych dniach okupacji w Gnieźnie.

Osoba przesłuchana:

Ks.Bolz z Gniezna.

I.Z.Dok.III-18

Treść:

Zeznanie w sprawie rozmowy z dr.Kurtem Lück'em o liczbie 58000 zamordowanych rzekomo przez Polaków we wrześniu 1939 Niemców. (Dr Kurt Lück zginął na froncie wschodnim w 1942 wzgl.1943 r.).

Osoba przesłuchana:

Dr Jan Baumgart, wicedyrektor Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie.

Uwagi:

Pod tą pozycją znajduje się też odpis protokołu przesłuchania dr. Baumgarta przez prof. Bossowskiego w dniu 4.VI.1946.

I.Z.Dok.III-19

Treść:

Zeznanie o stosunkach w obozie koncentracyjnym w Dachau.

Osoba przesłuchana:

Dr med.Feliks Kamiński, Poznań.

I.Z.Dok.III-20

Treść:

Zeznanie o działalności Arbeitsamtu w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

Stefan Bienert, Poznań, Rynek Łazarski 3

I.Z.Dok.III-21

Treść:

Materiał dot. przeżyć mieszkańców Poznania podczas okupacji hitlerowskiej.

Osoba przesłuchana:

Osoby różne.

I.Z.Dok.III-22

Treść:

Adwokatura w Warszawie.

Osoba przesłuchana:

Adwokat Tadeusz Wągrowski.

Uwagi:

Odpis z akt Bühlera. (Okręg.Komisja Bad. Zbrodni Niemieckich w Krakowie, tom 54, s.129-135.)

I.Z.Dok.III-23

Treść:

Okupacja hitlerowska w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

Mgr Maria Szymańska, asystentka Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-24

Treść:

Początki okupacji w okolicy Kalisza.

Osoba przesłuchana:

Magdalena Staszewska, sekretarka Redakcji "Przeglądu Zachodniego", Instytut Zachodni w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-25

Treść:

Egzekucja przeprowadzona przez hitlerowców w Nowym Tomyślu w styczniu 1945.

Osoba przesłuchana:

Franciszek Nowakowski, pracownik Zakładów Stalina, zam. w Poznaniu.

Ignacy Wleky rzeźnik zam. w Nowym Tomyślu.

I.Z.Dok.III-26

Treść:

Dywersja hitlerowska we wrześniu 1939.

Osoba przesłuchana:

Helena Witaszek, zam. w Ostrowie.

Dr Tadeusz Cyprian, zam. w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-27

Treść:

Obrońca Gniezna w 1939r., hitlerowski terror, działalność pol.org. podziem.

Osoba przesłuchana:

Stanisław Skibski, Edmund Elantkowski, ks.Bolz. Memoriał miasta Gniezna o odznaczenie Krzyżem Grunwaldu.

I.Z.Dok.III-28

Treść:

Masowa egzekucja Polaków przez SS w majątku Zbydniów, pow.Tarnobrzeg, wiosną 1943r. (GG)

Osoba przesłuchana:

Stanisław Pieńkowski, Poznań, Wspólna 55

I.Z.Dok.III-29

Treść:

Nielegalna działalność duszpasterska na terenie Wielkopolski w czasie hitlerowskiej okupacji.

Osoba przesłuchana:

Ks.Stanisław Bielski, proboszcz w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-30

Treść:

Przeżycia z czasu okupacji hitlerowskiej w Wielkopolsce - śpiewaka Opery Poznańskiej.

Osoba przesłuchana:

Witold Szpinger

I.Z.Dok.III-31

Treść:

Okupacja hitlerowska w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

mgr Alfons Płoszewski, st.asyst.UP. Poznań.

I.Z.Dok.III-32

Treść:

Stosunki Niemców do Polaków w Poznaniu w czasie hitlerowskiej okupacji.

Osoba przesłuchana:

Ignacy Kaczmarek, emeryt, nacz.Miej.Wydz.Pomiarów, Poznań, Wołyńska 16.

Uwagi:

Do protokołu załączono listy Niemców i zaświadczenia.

I.Z.Dok.III-33

Treść:

Okupacja hitlerowska w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

Maria Morkowska, kor.naukowy, Instytut Zachodni, Poznań.

I.Z.Dok.III-34

Treść:

Traktowanie Polaków w Bydgoszczy przez Niemców w czasie okupacji.

Osoba przesłuchana:

Justyna Maćkowiak, nauczycielka, Bydgoszcz, ul.3 września 12 m.3

I.Z.Dok.III-35

Treść:

Wypadki wrześniowe 1939r. w Bydgoszczy.

Osoba przesłuchana:

N.N. Bydgoszcz.

I.Z.Dok.III-36

Treść:

Akcja niemczenia tzw.osób nadających się do niemczenia w Wielkopolsce w czasie hitlerowskiej okupacji.

Osoba przesłuchana:

Mgr inż.Tadeusz Pudelski, asystent WSR w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-37

Treść:

Przeżycia wojenne dzieci rodziny polsko-niemieckiej (Gdańsk-Rzesza).

Osoba przesłuchana:

Dr Brygida Kürbisówna, st.asystent wydz.fil.hist.UP.

I.Z.Dok.III-38

Treść:

W koszarach wojskowych w Krotoszynie przed wybuchem wojny, obrona Kielc, walka pod Suchedniowem, pobyt w więzieniu w Śremie, egzekucja w Książu, mniejszość niemiecka w Książu przed wojną.

Osoba przesłuchana:

Dr med.Zbigniew Dobrzyński, Tuszynek pod Łodzią, Sanatorium.

I.Z.Dok.III-39

Treść:

Brak szkolnictwa dla Polaków w okręgu rejencyjnym ciechanowskim.

Osoba przesłuchana:

Leokadia Blankowa, bibliotekarka, Płock, Tow.Nauk.Płock.

Uwagi:

Przy protokole pismo Prez.M.R.N. w Ciechanowie w tej samej sprawie.

I.Z.Dok.III-40

Treść:

Losy zbiorów muzealnych i galerii obrazów w pałac Raczyńskich w Rogalinie pod Poznaniem. Hitlerjugend w pałacu.

Osoba przesłuchana:

Antoni Tarociński, p.o.intendent Muz.Nar. w Poznaniu, oddział w Rogalinie.

I.Z.Dok.III-41

Treść:

Arbeitslager w Gralewie, pow. Płońsk, traktowanie aresztowanego i jego zamordowanie.

Osoba przesłuchana:

Aleksandra Ritter, żona zamordowanego, Zielona-Góra, Wandy 22(24).

Uwagi:

Do prot.zał. odpisy dwóch dokumentów.

I.Z.Dok.III-42

Treść:

- a. pow.Oborniki: egzekucja w Mędzisku; w lasach Rożnowskich (3 zeznania).
- b. pow.Strzelno: egzekucje w rewirze leśnym Kopce;
- c. pow.Żnin: egzekucja w Żninie.
- d. pow.Rawicz: egzekucja w lesie Łąka-Podborowo, w lesie Sarnowskim, więzienie Rawicz.
- e. pow.Śrem: więzienie na Młyńskiej w Poznaniu, Fort VII, Dom Żołnierza, Mauthausen; Mosina: egzekucja na rynku.
- f. pow.Kościan: 2 egzekucje w Kościanie i inne w powiecie (2 zeznania); likwidacja zakładu psychiatrycznego w Kościanie.
- g. pow.Środa: egzekucja na Łąkach Kijewskich i w Środzie.
- h. pow.Nowy Tomyśl: egzekucja w Bolewicku.
- i. pow.Poznań: Żabikowo: obóz karny; Zakrzewo-las Pałudzie, egzekucja (2 zeznania).
- j. pow.Konin: egzekucja w lesie Wygoda; egzekucja w Koninie (4 zeznania).
- k. pow.Kalisz: egzekucja w lesie maj.Skarszew.

Osoba przesłuchana:

- a. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- b. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- c. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- d. Sprawozdanie sędziego grodzkiego.
- e. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- f. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- g. Sprawozdanie komisji.
- h. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- i. Oględziny obozu. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- j. Różne osoby przesłuchane przez sądy.
- k. Sprawozdanie Komendy MO.

Uwagi:

Uwierzytelnione odpisy szeregu protokołów zawartych w ankiecie sądów grodzkich w posiadaniu Gł.Kom.Bad.Zbr.Hitl.;(dot.Kraj Warty); sygn. 105z (Inw.nr 108).

I.Z.Dok.III-43

Treść:

Egzekucje Wehrmachtu w dniu 2 września 1939 w Torzeńcu i Wyszanie i spalenie wsi.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby przesłuchane przez prof. K.M.Pospieszalskiego.

Uwagi:

Protokoły wraz z opracowanym wstępem przygotowane do druku w Przegl.Zach.

I.Z.Dok.III-44

Treść:

Wrzesień 1939r. w Kłecku i Gnieźnie - obrona KłECKA, egzekucje Wehrmachtu.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby przesłuchane przez prof. K.M.Pospieszalskiego.

Uwagi:

Protokoły wraz z opracowanym wstępem przygotowane do druku w Przegl.Zach.

I.Z.Dok.III-45

Treść:

Przyczynek do zbrodni hitlerowskiej w Doruchowie - morderstwa (pow.Ostrzeszów).

Osoba przesłuchana:

Różne osoby przesłuchane przez prof. K.M.Pospieszalskiego.

Uwagi:

Uzupełnienia materiałów do ankiety sądów grodzkich.

I.Z.Dok.III-46

Treść:

Zbrodnia Wehrmachtu w pierwszych dn. września 1939, Piątek pow.Łęczyca.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby przesłuchane przez prof. K.M.Pospieszalskiego.

Uwagi:

Uzupełnienia materiałów do ankiety sądów grodzkich.

I.Z.Dok.III-47

Treść:

Egzekucja w Małej Górcie, pow.Środa, i inne egzekucje na terenie Kraju Warty.(pow. gnieźnieński, ostrowski, chodzieski, sieradzki itd.)

Osoba przesłuchana:

Różni świadkowie.

Uwagi:

Odpisy sądowych protokołów przesłuchania sporządzone najprawdopodobniej dla procesu Greisera z akt Okr.Komisji Bad.Zbr.Niem. w Poznaniu.

I.Z.Dok.III-48

Treść:

Wywiezienie zbiorów Czartoryskich, zburzenie kościoła w Gołuchowie pod Pleszewem.

Osoba przesłuchana:

Józef Pawełczyk, b.przewodnik Muzeum Czartoryskich.

I.Z.Dok.III-49

Treść:

Początek września 1939 w Gnieźnie, Dalkach i Żydowie (drobny przyczynek do dywersji hitlerowskiej).

Osoba przesłuchana:

Kilku świadków przesłuchanych przez Sąd Okręgowy w Gnieźnie w sprawie cywilne IC 146/48 - Ziótkowska przeciw Bidziński.

Uwagi:

Uwierzytelniony odpis z uwierzytelnionego odpisu.

I.Z.Dok.III-50

Treść:

Przeżycia w obozie koncentracyjnym Ravensbrück i Neubrandenburg.

Osoba przesłuchana:

Halina Ryffertówna, adiunkt przy katedrze fizyki teoretycznej Uniwersytetu im.A.Mickiewicza.

I.Z.Dok.III-51

Treść:

Śmierć gen.Włada we wrześniu 1939, wzięcie do niewoli i życie w Offlagu.

Osoba przesłuchana:

Jan Dynowski, drugi oficer sztabu przy gen.bryg.F.Władzie, dowódcy 14 dywizji.

I.Z.Dok.III-52

Treść:

Wkroczenie wojsk niemieckich do Łęczycy we wrześniu 1939 i inne wydarzenia z tego samego czasu.

Osoba przesłuchana:

Szereg świadków przesłuchanych w Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łęczycy (protokoły o b.niskim poziomie).

I.Z.Dok.III-53

Treść:

Dzień 1.września 1939 na trasie Tczew - Malbork, poza tym los mniejszości polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku przed wybuchem wojny.

Osoba przesłuchana:

Szereg świadków przesłuchanych przez ob.Witolda Kledzika, pracownika Okr.Dyr. Kolei Państwowych w Gdańsku (najważniejsze protokoły wydrukowano w Przeglądzie Zachodnim 1957 nr 4 - patrz też inwentarz mikrofilmów) - odpisy.

I.Z.Dok.III-54

Treść:

Mord na mieszkańcach miasta Turek i okolicy we wrześniu 1939r. - zbrodnia Wehrmachtu.

Osoba przesłuchana:

Streszczenie zeznań szeregu świadków przesłuchanych w Zarządzie Oddziału Powiatowego Turek Związku Bojowników o Wolność i Demokrację.

I.Z.Dok.III-55

Treść:

Przebieg akcji konspiracyjnej na terenie m.Ostrowa i powiatu w latach 1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Protokół własny, Grzeszczyk Marian, Ostrów, ul.Krotoszyńska 53.

Uwagi:

Podpis uwierzytelniony przez autora.

I.Z.Dok.III-56

Treść:

Zbrodnie hitlerowskie w Ostrzeszowie 1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Stanisław Cieluch, Franciszek Kostrzewa, Jadwiga Depczyńska, Władysław Golus.

Uwagi:

Zespół protokołów sporządzonych przez prac.nauk.I.Z.

I.Z.Dok.III-57

Treść:

Trzy wywózki do obozów koncentracyjnych z Ostrzeszowa.

Osoba przesłuchana:

Woryma Jan, Pacanowski Janusz, Korinth Paweł

Uwagi:

Zespół protokołów sporządzonych przez prac.nauk.I.Z.

I.Z.Dok.III-58

Treść:

Przyczynki do dziejów konspiracji polskiej na terenie Wielkopolski w latach 1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Halina Witaszkowa, Poznań, Senatorska 5

Uwagi:

Protokół spisany przez prac.nauk.I.Z.

Dołączono do I.Z.Dok.II-366.

I.Z.Dok.III-59

Treść:

Wspomnienia z konspiracji w Wielkopolsce w latach 1939-1945. Dot.Stronnictwa Ludowego.

Osoba przesłuchana:

Tadeusz Nowak, Poznań, Promienista 6 m.2

Uwagi:

Protokół spisany przez prac.nauk.I.Z.

I.Z.Dok.III-60

Treść:

Przyczynki do dziejów konspiracji polskiej na terenie Wielkopolski w latach 1939-1945, dot. głównie Stronnictwa Pracy.

Osoba przesłuchana:

Stefan Brzeziński, Poznań, Kasprzaka 56.

Uwagi:

Protokół spisany przez prac.nauk.I.Z.

I.Z.Dok.III-61

Treść:

Początki niepodległościowego ruchu harcerskiego w Wielkopolsce w latach 1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Protokół własny doc.dr Józef Wiza, Poznań.

Uwagi:

Uwierzytelniony przez autora odpis.

I.Z.Dok.III-62

Treść:

Zbrodnie hitlerowskie w Wielkopolsce. Ślad w postaci karteczki po rozstrzelanych.

Osoba przesłuchana:

Jan Myszke, Mosina, Poniatowskiego 1.

Uwagi:

Do protokołu załączono oryginał karteczki oraz jej fotokopie.

I.Z.Dok.III-63

Treść:

Wspomnienia z pobytu w obozie koncentracyjnym: Auschwitz- Birkenau i Dreźnie.

Osoba przesłuchana:

Wanda Serwańska, Poznań, Przemysłowa 53.

Uwagi:

Spisał Edward Serwański.

I.Z.Dok.III-64

Treść:

Wspomnienia z obozu koncentracyjnego Dachau.

Osoba przesłuchana:

Wiktor Sosnicki, Raszków, pow.Ostrów, Plac Stalingradzki 9.

Uwagi:

Spisał Edward Serwański.

I.Z.Dok.III-65 zagubione

Treść:

Materiały do wspomnień z obozów koncentracyjnych.

Osoba przesłuchana:

Alfons Rychter, Ostrów, Raszkowska 37

Uwagi:

Spisał Edward Serwański.

I.Z.Dok.III-66 zagubione

Treść:

Wspomnienia z obozu koncentracyjnego w Oranienburg.

Osoba przesłuchana:

.... Kamińska, Poznań.

Uwagi:

Spisał Edward Serwański.

I.Z.Dok.III-67

Treść:

Dzień 1.września 1939 r. na trasie Malbork-Tczew i obóz koncentr. w Hohenbruch pod Królewcem.

Osoba przesłuchana:

Wł.Matuszak, Poznań, ul.Bonin 8 m.9

Uwagi:

Patrz również I.Z.Dok.III-53, V-112, VI-25 orza Przgl.Zach.nr 4/57.

I.Z.Dok.III-68

Treść:

Delegatura Rządu Polskiego na Wielkopolskę w latach 1943-1945.

Osoba przesłuchana:

Leon Jędrowski, Witków p/Gnieznem.

I.Z.Dok.III-69

Treść:

Zrzeszenie Dziennikarzy Ziem Zachodnich w Warszawie w latach 1942-1944.

Osoba przesłuchana:

Tadeusz Kraszewski, Poznań, Żupańskiego 16 m.6

I.Z.Dok.III-70

Treść:

O Polskiej Partii Socjalistycznej w Wielkopolsce w latach okupacji hitlerowskiej.

Osoba przesłuchana:

Zbigniew Gajewski, zatr. w TUR, Poznań.

I.Z.Dok.III-71

Treść:

Kilka przyczynków do dziejów konspiracji w Poznaniu w latach 1943-1945.

Osoba przesłuchana:

Kaz.Lesiński, Poznań, al.Ratajczaka 35, (Wyd.Poznańskie).

I.Z.Dok.III-72

Treść:

Pierwsza Komenda Okręgowa ZWZ i AK w Poznaniu oraz inne przyczynki do ruchu oporu w Poznaniu w okresie okupacji hitlerowskiej.

Osoba przesłuchana:

adw.Zdzisław Hawelski, Poznań, Szewska 20.

Uwagi:

Spisał E. Serwański.

I.Z.Dok.III-73

Treść:

Początki pracy harcerskiej Szarych Szeregów w czasie okupacji hitlerowskiej w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

Adw.Roman Łyczywek, Szczecin.

Uwagi:

Spisał E. Serwański.

I.Z.Dok.III-74

Treść:

Sprawa wysadzenia toru kolejowego pod Ostrowem Wlkp. w czasie hitlerowskiej okupacji na wiosnę 1940r.

Osoba przesłuchana:

St.Maćkowiak, Sopot, ul.Reymonta 7.

Uwagi:

Spisał E. Serwański.

I.Z.Dok.III-75 zagubione

Treść:

Przyczynek do eksterminacji w Ostrowie Wlkp. za czasów hitlerowskiej okupacji.

Osoba przesłuchana:

St.Maćkowiak, Sopot, ul.Reymonta 7.

Uwagi:

Spisał E. Serwański.

I.Z.Dok.III-76

Treść:

Początki konspiracyjnej pracy harcerskiej w Ostrowie Wlkp. w latach 1939-1941.

Osoba przesłuchana:

St.Maćkowiak, Sopot, ul.Reymonta 7.

Uwagi:

Spisał E. Serwański.

I.Z.Dok.III-77

Treść:

Akta I. Komisariatu Straży Obywatelskiej w Poznaniu z września 1939 r. oraz różne notatki dotycz. tego zagadnienia.

I.Z.Dok.III-78

Treść:

Mordowanie dzieci urodzonych przez Polki wywiezione na roboty do Niemiec.

Osoba przesłuchana:

Osoby narodowości polskiej w Ehra-Lessen przesłuchane przez ks.T.Ettera.

Uwagi:

Uwierzytelnione odpisy.

I.Z.Dok.III-79

Treść:

Przyczynek do konspiracji w Wielkopolsce w latach 1940-1942. Delegatura Rządu w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

Juliusz Kolipiński, Poznań, ul.Litewska 10.

I.Z.Dok.III-80

Treść:

Brak szkół dla dzieci polskich na terenach przyłączonych w czasie okupacji do Prus Wschodnich.

Osoba przesłuchana:

Inspektoraty Oświaty w Ciechanowie, Żurominie, Płocku, Białymstoku, Przasnyszu, Sierpcu, Mławie i Działdowie.

I.Z.Dok.III-81

Treść:

Obóz jeniecki w Ostrzeszowie w latach 1939 - 1945.

Osoba przesłuchana:

Obywatele Ostrzeszowa i b.jeńcy.

Uwagi:

patrz - wspomnienia z I.Z.Dok.II-359.

I.Z.Dok.III-82

Treść:

Działalność niemieckich Freikorps na Górnym Śląsku, egzekucja masowa przeprowadzona przez Wehrmacht w Orzeszu, zachowanie się niemieckiej mniejszości itp.

Osoba przesłuchana:

Wyniki dochodzeń przeprowadzonych przez Polski Związek Zachodni, Prezydium Gminnych Rad Nar.(przebitki urzędowych pism).

Uwagi:

Ułożył b.referent dla spraw narodowościowych Zarządu Gł.Polsk.Zw.Zach. w Poznaniu, Stanisław Pieńkowski.

I.Z.Dok.III-83

Treść:

Zeznanie w sprawie dywersji niemieckiej w Bydgoszczy, strat niemieckich i terroru wobec Polaków.

Osoba przesłuchana:

Franciszka Bzamowa, Józefa Mikołajewska, Czesław Szwarz.

Uwagi:

Uwierzytelnione odpisy z odpisów w WAP, Bydgoszcz.

I.Z.Dok.III-84

Treść:

Początek września 1939 r. w Trzemesznie.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Trzemeszna.

I.Z.Dok.III-85 ?

I.Z.Dok.III-86

Treść:

Wrzesień 1939 i pierwsze miesiące okupacji w Inowrocławiu.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Inowrocławia.

Uwagi:

Spisane przez mgr Kaliskiego, Inowrocław.

I.Z.Dok.III-87

Treść:

Dywersja niemiecka w Bydgoszczy w dn.3 września 1939r.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy m.Bydgoszczy.

Uwagi:

Spisane przez prok.Garszyńskiego.

I.Z.Dok.III-88 Treść:

Pierwsze miesiące okupacji w Inowrocławiu i okolicy - prześladowania nauczycieli.

Osoba przesłuchana:

Janina Pietrzak, nauczycielka.

Uwagi:

Spisane przez mgr Cz.Kwiecińskiego.

I.Z.Dok.III-89 Treść:

Odpisy sprawozdań Sam.Referatu Bezp.Wojskowego DOK VIII w Toruniu 1939r.

Uwagi:

Wybrał mgr Staniewicz z mat.Centr.Arch.MSW.

I.Z.Dok.III-90 Treść:

Materiały informacyjne o prasie niepodległościowej w latach 1939-1945.

I.Z.Dok.III-91 Treść:

Wrzesień 1939 r. w Krotoszynie. Ewakuacja mieszkańców Krotoszyna. Bombardowanie pociągu ewak. w Kole.

Osoba przesłuchana:

Alojzy Stan.Matyniak.

Uwagi:

Przesłuchiwał dr Edward Serwański.

I.Z.Dok.III-92 Treść:

Zeznania strażnika celnego z Rychtalu. Śledztwo i pobyt w więzieniach hitlerowskich w r.1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Jan Skrzypczak z Krotoszyna.

Uwagi:

Przesłuchiwał dr Edward Serwański.

I.Z.Dok.III-93 Treść:

Zbrodnie Wehrmachtu w Długosiodle w sierpniu 44r.

Osoba przesłuchana:

Krystyna Wołosz, Izabelin k/W-wy.

Uwagi:

Przy protokole znajduje się korespondencja.

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-94 Treść:

Zniszczenie miasta Sulejowa przez samoloty niemieckie w dniu 4.9.39. -

zeznania świadków, fotokopie wykazu strat materialnych, reprodukcja fotografii i wyciąg z książki pt. Unsere Flieger über Polen.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Sulejowa n/Pilicą.

(korespondencja z K.Kucharskim w sprawie opracow. na temat Gestapo w Tomaszowie Mazowieckim oraz koresp. z Wł.Rudkiem nt.Sulejowa).

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-95

Treść:

Protokoły zeznań sporządzone z ramienia IZ, sprawozdanie z akcji dokumentacyjnej, mapka, wycinki prasowe, fotokopia listu W.Ceynowy z Dortmundu z 3.5.59 oraz uwierzytelniony odpis zeznań W.Mahlkego; materiały dotyczą zbrodni w Piaśnicy z lat 1939/40.

Osoba przesłuchana:

Różni świadkowie z Wejherowa i okolicy.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-96

Treść:

Protokoły zeznań sporządzone z ramienia IZ w Łaskarzewie pod Garwolinem dot. zbrodni Wehrmachtu z 17.9.39.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Łaskarzewa.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

Sprawozdanie przy I.Z.Dok.III-98.

I.Z.Dok.III-97

Treść:

Zbrodnia hitlerowska dokonana na mieszkańcach wsi Wanaty pod Garwolinem w dn.28.2.1944 r.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Wanat.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska + spisy zamordowanych.

I.Z.Dok.III-98

Treść:

Protokoły zeznań sporządzone z ramienia IZ dot. zbrodni Wehrmachtu w Milejowcu i Longinówce pod Piotrkowem Tryb., sprawozdanie z akcji dokumentacyjnej. _____

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Milejowa, Milejowca, Janówki i Longinówki.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-99

Treść:

Zbrodnia Wehrmachtu dokonana na mieszkańcach wsi Niewiesz i okolicy. Protokoły zeznań sporządzone z ramienia Instytutu Zach. we wrześniu 59 r. i w czerwcu 1960 r.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Niewiesza i okolicy (pow. Poddębice).

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-100

Treść:

Zburzenie Wielunia przez nalot hitlerowski w dniu 1.9.39. - Protokoły zeznań, odpisy z książek niemieckich, mapa zniszczonych obiektów, sprawozdanie z badań (fotografie pod I.Z.Dok.IV-144).

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Wielunia.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-101

Treść:

Zbrodnie Wehrmachtu i spalenie Żłoczewa pow. Sieradz. - Protokoły zeznań oraz film małoobrazkowy palącego się w pierwszych dniach września 39 Żłoczewa.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Żłoczewa.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-102

Treść:

Wspomnienia o wywiezieniu Żydów z getta w Dębicy, zamordowaniu rodziny Toth we Lwowie, rozstrzelaniu oficerów włoskich i hiszpańskich we Lwowie w r.41.

Osoba przesłuchana:

St.Krogulski, Oświęcim.

I.Z.Dok.III-103

Treść:

Eksterminacja dzieci getta łódzkiego.

Osoba przesłuchana:

Tron Mendel.

Uwagi:

Z akt karnych p-ko Seifert i Czarnulla.

I.Z.Dok.III-104

Treść:

Działalność Einsatzkommando Nr.11 we wrześniu 1939 r.(patrz-mikrofilm Aktion Tannenberg I.Z.Dok.VI-49).

Osoba przesłuchana:

Walter Piller.

Uwagi:

Z akt karnych p-ko Piller.

I.Z.Dok.III-105

Treść:

Protokoły i listy o polskich jasełkach w obozie filialnym Ravensbrück w Lipsku 1944.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby.

I.Z.Dok.III-106

Treść:

Notatki z rozmów oraz listy opisujące konspiracyjną działalność Akademickiego Koła Harcerskiego w Poznaniu w zakresie kulturalno-artystycznym.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby.

I.Z.Dok.III-107

Treść:

Protokoły, korespondencja oraz materiały o teatrze polskim w czasie hitlerowskiej okupacji w Poznaniu (zespoły instruktorek ZHP).

Osoba przesłuchana:

Różne osoby.

I.Z.Dok.III-108

Treść:

Protokoły o teatrze klubu „Flimonów” w czasie okupacji hitlerowskiej.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby.

I.Z.Dok.III-109

Treść:

Protokół o teatrze polskim w czasie okupacji hitlerowskiej w Poznaniu (klub ADREMA).

Osoba przesłuchana:

Danuta Feldówna-Kurczewska.

I.Z.Dok.III-110

Treść:

Protokoły, notatki, listy oraz materiały o teatrze polskim w czasie okupacji hitlerowskiej w Ostrowie Wlkp.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby.

I.Z.Dok.III-111

Treść:

Protokoły, wspomnienia i listy o teatrze polskim w obozie w Żabikowie pod Poznaniem.

Osoba przesłuchana:

Różne osoby.

Uwagi:

Por.I.Z.Dok.V-264-266 oraz I.Z.Dok.II-380.

I.Z.Dok.III-112

Treść:

Przyczynek do dywersji hitlerowskiej przed 1.9.1939 w okolicach Leszna.

Osoba przesłuchana:

Józef Richter, Wschowa.

I.Z.Dok.III-113

Treść:

Dywersja niemiecka w Bydgoszczy we wrześniu 1939 r.

A-E protokoły zeznań świadków (wg.list znajdujących się w teczkach). Zob. I.Z.Dok.III-148,154,155.

F Protokoły spisane przez Okręgową Komisję Badania Zbrodni Hitlerowskich w Bydgoszczy. (Odstąpione przez Wojewódzkie Archiwum w Bydgoszczy).

G Wyciągi oraz notatki z akt Sondergerichtu w Bydgoszczy.

H Wspomnienia.

I Józef Kolicz „Wspomnienia o krwawej niedzieli bydgoskiej”. (wycinki z tygodnika „Panorama Północy”).

J Materiały opublikowane - Sz.Datner - Dywersja niemiecka w Bydgoszczy 3 września 1939, Wojskowy Przegląd Historyczny 4 Rok IV Warszawa 1959, str.148-180. Karol Marian Pospieszalski -Sprawa 58000 „Volksdeutschów”, Poznań 1959, Documenta Occupationis T.VII Instytut Zachodni, sprawozdanie prokuratora Garszyńskiego str.103-110, Notatka z pracy mgr Aleksandry Chrośniak i mgr Kazimierza Chrośniaka - Sondergericht w Bydgoszczy 1939-1945r.

K-L Materiały, sprawy bieżące, korespondencja.

Ł Korespondencja. Segregator.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Bydgoszczy i inni.

Uwagi:

Materiały zebrane przez dr Edwarda Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-114

Treść:

Protokoły zeznań świadków zbrodni Selbstschutzu w Łobżenicy, odpisy z akt sprawy karnej przeciwko Harry Schulz, sprawozdania z badań komisji ekshumacyjnej, mapy.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Łobżenicy.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-115

Treść:

Przyczynek do historii Poddębic z okresu okupacji (konfrontacja wspomnień niemieckiego burmistrza Poddębic v. Bock'a).

Osoba przesłuchana:

H.Leszczyński, J.Ulatowski z Poddębic

Uwagi:

Patrz też I.Z.Dok.II-476.

I.Z.Dok.III-116

Treść:

Eksterminacja Polaków więzionych w Forcie VII w Poznaniu, w więzieniu przy ul.Młyńskiej w Poznaniu i Wronkach oraz w obozie przejściowym w Żabikowie pod Poznaniem. Protokoły zeznań o ruchu oporu na terenie Poznania.

Osoba przesłuchana:

Różni świadkowie z Poznania.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-117

Treść:

Obóz przesiedleńczy w Potulicach.

Osoba przesłuchana:

Lech Janicki.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-118

Treść:

Pacyfikacja w związku z ruchem oporu w Leżajsku. Protokoły i sprawozdanie.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Leżajska.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-119

Treść:

Eksterminacja Polaków w powiecie sępoleńskim ze szczególnym uwzględnieniem obozów zagłady w Karolewie i Radzimiu.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Sępólna i Więcborka.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-120

Treść:

Nalot i zbrodnie Wehrmachtu w Działoszynie pow.Pajęczno, woj.łódzkie. Wrzesień 1939.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Działoszyna.

Uwagi:

Przesłuchała B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-121

Treść:

Nalot i zbrodnie Wehrmachtu w Kamieńsku pow.Piotrków Tryb. woj.łódzkie. Wrzesień 1939.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Kamińska.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-122

Treść:

Zbrodnie Wehrmachtu w Parzymiechach, Zimnowodzie i Załęczu pow.Kłobuck, woj.katowickie. Wrzesień 1939.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy w/w wsi.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-123

Treść:

Zbrodnie Wehrmachtu w Żarkach pow.Myszków, woj.katowickie. Wrzesień 1939.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Żarek.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-124

Treść:

Zbrodnie Wehrmachtu w Kajetanowicach pow.Radomsko, woj. łódzkie. Wrzesień 1939.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Kajetanowic.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-125

Treść:

Przygotowania do dywersji na terenie Grudziądza i okolicy, w szczeg. Jankowicach pod Łasinem.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Grudziądza, Łasina, Jankowic.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-126

Treść:

Werbowanie Polaków do szeregów konfidentów niemieckich i wpisu do „Leistungspole”.

Osoba przesłuchana:

T.Ścigacz z Kościana, J.Goroński z Poznania.

I.Z.Dok.III-127

Treść:

Wspomnienia dot.aresztowania zakładników w Poznaniu.

Osoba przesłuchana:

K.Tomaszewski.

I.Z.Dok.III-128

Treść:

Eksterminacja ludności polskiej w Białochowie pod Grudziądzem w pierwszych miesiącach wojny 39r.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Białochowa.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-129

Treść:

Dywersja hitlerowska w okolicach Inowrocławia w pierwszych dniach września 1939r.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Inowrocławia i okolic.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-130

Treść:

Eksterminacja mieszkańców pow.Chełmno n/Wisłą.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy pow.Chełmno n/Wisłą.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska.

Art. W P.Z.3/65

I.Z.Dok.III-131

Treść:

Eksterminacja mieszkańców pow.Świecie n/Wisłą. (Protokoły z procesu Kuchenbeckera i innych członków Selbstschutzu oraz protokoły zebrane podczas badań terenowych B.Bojarskiej w r.1965).

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy pow.świeckiego.

Uwagi:

Przesłuchana B.Bojarska. Art.w P.Z. 1/66

I.Z.Dok.III-132

Treść:

Działalność chóru parafialnego przy kościele Matki Boskiej Bolesnej w Poznaniu 1939-1945r.

Osoba przesłuchana:

Mgr Stanisław Dolny, Poznań, ul.Konarskiego 10/8

Uwagi:

Wykorzystane przez dr Edwarda Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-133

Treść:

Powstanie Chóru Męskiego i Chłopięcego Filharmonii Poznańskiej i jego dzieje w okresie okupacji hitlerowskiej.

Osoba przesłuchana:

Doc.Stefan Stuligrosz - dyrygent chóru.

Uwagi:

Wykorzystane przez dr Edwarda Serwańskiego.

Zob.też I.Z.Dok.II-475

I.Z.Dok.III-134

Treść:

Materiały i korespondencja. Dot.działalności kulturalnej w Poznaniu w okresie okupacji hitlerowskiej.

Uwagi:

Wykorzystane przez dr Edwarda Serwańskiego.

Zob.I.Z.Dok.II-415-423

Wyłączono.

I.Z.Dok.III-135

Treść:

Akademickie Koło Harcerskie im.Heliodora Świącickiego przy Uniwersytecie Poznańskim w latach 1939-1945.

Osoba przesłuchana:

Zapiska sporządzona przez dr Edwarda Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-136

Treść:

Tajny Uniwersytet Ziem Zachodnich. Genealogia społeczno-polityczna.

Osoba przesłuchana:

Mec.Jan Jacek Nikisch.

Uwagi:

Spisał dr Edward Serwański.

I.Z.Dok.III-137A brak dokumentów

Niżej wymienione materiały znajdują się w Archiwum ZNP w Warszawie ul.Spasowskiego.

Treść:

Opracowanie ewidencji pracowników pedagogicznych, którzy w okresie okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945 prowadzili tajne nauczanie - powstała na podstawie materiałów zebranych przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego - Poznań 1961r.

Uwagi:

Opracowanie próbne, niepełne, wymagające weryfikacji.

I.Z.Dok.III-137B brak dokumentów

Niżej wymienione materiały znajdują się w Archiwum ZNP w Warszawie ul.Spasowskiego.

Treść:

Materiały dotyczące wykazów osobowych nauczycieli biorących udział w tajnym nauczaniu w okresie okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945 sporządzone

przez Inspektoraty Oświaty Prezydiów Rad Narodowych lub przez Oddziały Zarządów Powiatowych Związku Nauczycielstwa Polskiego na podstawie akt osobowych nauczycieli dla powiatów: Czarnków, Gniezno, Gostyń, Jarocin, Kalisz, Kępno, Koło, Konin, Kościan, Krotoszyn, Leszno, Ostrów, Szamotuły, Wolsztyn, Września.

Uwagi:

Por.I.Z.Dok.II-427, I.Z.Dok.V-l00,342,343,352,417

I.Z.Dok.III-137AiB,138-140.

I.Z.Dok.III-138 brak dokumentów

Niżej wymienione materiały znajdują się w Archiwum ZNP w Warszawie ul.Spasowskiego.

Treść:

Materiały dotyczące liczby nauczycieli Poznania i województwa poznańskiego poległych, zaginionych, wywiezionych do obozów koncentracyjnych, więzionych i prześladowanych w okresie okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945. Wykazy sporządzone przez Wydziały Oświaty Prezydiów Rad Narodowych oraz poszczególne szkoły. Materiały zebrane przez Kuratorium OSP w 1961 i 1962 roku.

I.Z.Dok.III-139 brak dokumentów

Niżej wymienione materiały znajdują się w Archiwum ZNP w Warszawie ul.Spasowskiego.

Treść:

Zjawiska i cechy charakterystyczne dotyczące tajnego nauczania na terenie Wielkopolski w latach okupacji hitlerowskiej 1939-1945. Próba opracowania na podstawie akt urzędowych Kuratorium OSP 1961 oraz dołączonych do tych akt wspomnień nauczycieli.

I.Z.Dok.III-140 brak dokumentów

Niżej wymienione materiały znajdują się w Archiwum ZNP w Warszawie ul.Spasowskiego.

Treść:

Organizacja tajnego nauczania na szczeblu wojewódzkim lub powiatowym. Próba opracowania na podstawie materiałów Kuratorium OSP oraz dołączonych do tych akt wspomnień nauczycieli.

I.Z.Dok.III-141

Treść:

Tadeusz Solla - Historia 7 Harcerskiej Drużyny Wielkopolskiej w Lesznie Wlkp.

I.Z.Dok.III-142

Treść:

Pobyty w więzieniach w związku z korespondencją do narzeczonego przebywającego w obozie jenieckim.

Osoba przesłuchana:

Janina Laurentowska

Uwagi:

Wykorzystane przez doc.dr E.Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-143

Treść:

Nauczyciele wielkopolscy w obozach jenieckich.

Uwagi:

Wykorzystane przez doc.dr E.Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-144

Treść:

"Zeznania jednego z żyjących jeszcze świadków. Okupacja hitlerowska 1939-1945 w pow. leszczyńskim".

Osoba przesłuchana:

Edmund Nawra

Uwagi:

Wykorzystane przez doc.dr E.Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-145

Treść:

Notatka biograficzna o Józefie Pęcherskim dotycząca zamordowanego nauczyciela Józefa Pęcherskiego.

Osoba przesłuchana:

Janina Pęcherska-Szczepska.

Uwagi:

Wykorzystane przez doc.dr E.Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-146

Treść:

Działalność okupacyjna w Poznaniu. Tajne nauczanie - Arbeitsamt.

Osoba przesłuchana:

Mirostawa Walczakówna-Wolska

Uwagi:

Wykorzystane przez doc.dr E.Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-147

Treść:

Wrzesień 1939 roku.

Osoba przesłuchana:

Edmund Sikorski

Uwagi:

Wykorzystane przez doc.dr E.Serwańskiego.

I.Z.Dok.III-148

Treść:

Dywersja niemiecka w Bydgoszczy we wrześniu 1939r.

Osoba przesłuchana:

Doc.dr L.Michalski

Uwagi:

Sprostowanie zeznania Marii Koteckiej - patrz I.Z.Dok.III-113A

I.Z.Dok.III-149

Treść:

Niemieckie prowokacje na ziemiach polskich w 1939r.
Sprawa podpalenia młyna w Skokach. Zamęczenie burmistrza Skoków. Rzekome wybijanie szyb w domu pastora.

Uwagi:

Korespondencję dot.sprawy przekazał prof.K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-150

Treść:

Pożar w Falmierowie w sierpniu 1939 r. oraz mordy w Łobżeniczy pod Wyrzyskiem.

Osoba przesłuchana:

Józef Bielicki

Uwagi:

Wykorzystano w art. Upozorowane incydenty graniczne i zamachy na mienie niemieckie 1939.

Przekazał prof.K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-151

Treść:

Pożar we wsi Czajcze pod koniec sierpnia 1939.

Osoba przesłuchana:

Jan Przybył

Uwagi:

Wykorzystano w art. Upozorowane incydenty graniczne i zamachy na mienie niemieckie 1939.

Przekazał prof.K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-152

Treść:

Zeznanie agenta SD w sprawie zamachu na mienie niemieckie w Polsce.

Osoba przesłuchana:

Herbert Frenzel

Uwagi:

Odbitka kser.dok.oryginal. wykorzyst.j.w.

Przekazał prof.K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-153

Treść:

Sprawozdanie Wydziału Zachodniego Pasieki SS /Szare Szeregi/
/maj 1943-listopad 1944/.

Osoba przesłuchana:

„Mateusz” /Roman Łyczywek/

Uwagi:

Odbitka kserogr. Przekazał: prof.dr hab. E.Serwański.

I.Z.Dok.III-154

Treść:

Przyczynek do dywersji pod Bydgoszczą.

Osoba przesłuchana:

Stanisław Frąckowiak, Skoki, ul.Findera 20

Uwagi:

Przekazał prof.dr Pospieszalski. Patrz też I.Z.Dok.III-113.

I.Z.Dok.III-155

Treść:

Uzupełniające oświadczenie w sprawie zeznania złożonego w grudniu 1960r.

Sprawa Bydgoszczy 3 IX 1939r.

Osoba przesłuchana:

Leon Rolańczyk, Wejherowo, ul.Gdańska 90

Uwagi:

Przekazał: prof.dr K.M.Pospieszalski.

Patrz też I.Z.Dok.III-113

I.Z.Dok.III-156

Treść:

Wrzesień 1939 roku w Żninie. Dywersja niemiecka.

Osoba przesłuchana:

Mieszkańcy Żnina.

Uwagi:

Przekazał: prof.dr K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-157

Treść:

Zeznania świadków w sprawie eksterminacji pod Wąbrzeźnem. Notatka z rozmowy z Bernardem Kochankiem sporz. przez K.M. Pospieszalskiego.

Informacja o agencie Erich Bruschke.

Osoba przesłuchana:

Okręgowa KBZHWP Bydgoszcz.

Uwagi:

Przekazał prof.dr K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-158

Treść:

Sprawozdanie - Wydziału Śledczego Policji Województwa Śląskiego w Katowicach z 28 VIII 1939 dotyczące Herberta Frenzela i tow. w sprawie dostarczenia bomb zegarowych do niemieckiej akcji dywersyjnej /pismo do Prokuratora Sądu Okręgowego w Katowicach/.

Osoba przesłuchana:

Herbert Frenzel i tow.

Uwagi:

Archiwum Państw. w Katowicach, złożył: prof.dr K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-159

Treść:

Zeznanie o zamachu na gmach dworca kolejowego w Tarnowie w dniu 28.VIII.1939r., kontakty zamachowca z agentami SS, od których otrzymywał instrukcje.

Osoba przesłuchana:

Antoni Guzy

Uwagi:

Okręgowa Komisja BZHwKrakowie. Złożył: prof.dr K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-160

Treść:

Dywersja w Bydgoszczy na ulicy Koronowskiej i poufna informacja Niemca o mającej nastąpić „Krwawej niedzieli”.

Osoba przesłuchana:

Józefa Jadwiga Kolańczyk, dr Janina Formanowicz, Kazimiera Formanowicz, doc.dr Leszek Michalski.

Uwagi:

Opracował i złożył prof.dr K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-161

Treść:

Eksterminacja mieszkańców pow.brodnickiego i wąbrzeskiego w 1939 roku. Protokoły zeznań świadków z procesu przeciwko Bormanowi i różnym członkom Selbstschutzu.

Uwagi:

Opracowała dr B.Bojarska.

I.Z.Dok.III-162

Treść:

Zespół protokołów spisanych przez ZBOWiD w Tczewie, dotyczących okupacji tego miasta.

Uwagi:

Materiał przekazany przez dr B.Bojarską.

I.Z.Dok.III-163

Treść:

Odpisy protokołów zeznań dot. egzekucji w Rudzkim Moście, pow.Tuchola w 1939 r.

Z akt Archiwum GKBZHwP sygn. 280/VIII oraz t.VIII procesu p-ko Forsterowi.

Uwagi:

Materiał przekazany przez dr B.Bojarską.

I.Z.Dok.III-164

brak dokumentów

I.Z.Dok.III-165

Treść:

Materiały źródłowe w sprawie wydarzeń w Szymankowie i Kałdowie w dniu 1.IX.1939 roku.

Osoba przesłuchana:

Orzechowski Tadeusz, ul.Grunwaldzka 555 A, 80-339 Gdańsk-Oliwa. Inspektor celny.

Uwagi:

Przekazał prof.K.M.Pospieszalski.

Patrz też: I.Z.Dok.III-53

I.Z.Dok.III-166

Treść:

Materiały w sprawie aresztowania polskich harcerzy na granicy Wolnego Miasta Gdańska przez policję gdańską w lipcu 1939 roku.

Osoba przesłuchana:

Łukasiewicz Leon, ul.Kaliny 4/7, 71-118 Szczecin.

Uwagi:

Zebrał i przekazał: Prof.K.M.Pospieszalski.

I.Z.Dok.III-167

Treść:

- Materiały w sprawie wydarzeń w końcu sierpnia-początku września 1939 roku w Wyszynach /spalenie stodół w gospodarstwie Wambecka/
- Protokoły z przesłuchania trzech świadków w dn.16.VI.1988r.

Uwagi:

Zebrał i przekazał: prof. K.M.Posieszalski.

Materiał niezakwalifikowany do zbiorów archiwalnych.

I.Z.Dok.III-168 zagubione

Treść:

Notatki do protokołów spisanych w latach 1965-1970 w sprawie muzyki polskiej w czasie okupacji w Poznaniu. Spis nazwisk.

Uwagi:

Spisał: prof.dr hab. E. Serwański 18.XI.1989.

I.Z.Dok.III-169

Treść:

Materiały dotyczące akcji badawczej o muzyce polskiej w czasie okupacji niemieckiej w Poznaniu.

Uwagi:

Przekazał: prof.dr hab. E.Serwański 18.XI.1989r.

Patrz też: I.Z.Dok.II-465.

I.Z.Dok.III-170

brak dokumentów

I.Z.Dok.III-171

Treść:

Przyczynek do wspomnień o Bydgoszczy w dniu 2.IX.1939 roku.

Relacja ppłk. Stanisława Stawińskiego, wypis z książki: Stanisław Stawiński Od Borów Tucholskich do Kampinosu - Warszawa 1977 III wyd. Ludowa Spółdz.Wydawnicza.

Uwagi:

Złożył: prof.K.M.Pospieszalski, 6.3.1990r.

I.Z.Dok.III-172

Treść:

Wykrycie składu broni i materiałów wybuchowych w majątku Niemca Tschuskego we wsi Strzałkowo b.pow. Września w lipcu 1939r.

Oświadczenie p.Januarego Szumiłowskiego oraz protokoły przesłuchania świadków: Czestawa Stawowego, Ludwika Danielewicz zd.Ambrożak z dnia

15.XI.1990r.

Uwagi:

Złożył: prof.K.M.Pospieszalski 26.2.1991r.

I.Z.Dok.III-173 zagubione

Treść:

Działalność konspiracyjna Józefa Matza - pracownika techn. Coll.Chemicum w przedwojennym UP

- zeznanie syna Zenona Matza,
- zeznanie Marii Lempka - wdowy po prof. Aleksandrze Lempce,
- zał. wyrok niemieckiego sądu.

Uwagi:

Złożył: prof.dr K.M.Pospieszalski 15.3.1991.

I.Z.Dok.III-174

Treść:

Protokół /ksero/ z przesłuchania Jana Dynowskiego.

Zeznania dotyczą września 1939r.,kiedy to przesłuchiwany pełnił funkcję zastępcy oficera operacyjnego sztabu XIV Wielkopolskiej Dywizji Piechoty. Opisane zdarzenie dotyczy działalności grupy dywersyjnej działającej na terenie Poznania w dniu 1.IX.1939r.

Uwagi:

Złożył: prof.dr K.M.Pospieszalski 12.4.1991r.

I.Z.Dok.III-175

Treść:

Relacja red. Zofii Mosiężnej-Andrzejewskiej o konspiracji młodzieżowej w Poznaniu w czasie okupacji hitlerowskiej /szczególnie o uczniach gimnazjum im.I.Paderewskiego/.

Uwagi:

Złożył: prof.dr hab. E.Serwański 4.XII.1992r.

I.Z.Dok.III-176

Treść:

Relacje dr Adama Glapy na temat konspiracyjnej działalności kulturalno-artystycznej w Poznaniu w czasie okupacji hitlerowskiej.

Uwagi:

Złożył: prof.dr hab.E.Serwański 4.XII.1992r.

I.Z.Dok.III-177

Treść:

Opracowanie o wysiedleniach i obozie wysiedleńczym na Główniej w Poznaniu.

Uwagi:

Alojzy Męclewski - Główna. Ze zbiorów archiwalnych organizacji „Ojczyzna”.

I.Z.Dok.III-178

Treść:

Protokolarz odpraw w obozie Głowna (Posen), odbitki kserograficzne (brak informacji o odprawach 1 i 2 (11,12 XI 1939) oraz od 1 do 12 XII 1939r.

Uwagi:

Kserokopia подарowana IZ w 1985r.przez Zbigniewa Krügera osadzonego na Główniej. Oryginał w Archiwum IPN w Warszawie.

I.Z.Dok.III-179

Treść:

Obóz dla wysiedlonej ludności polskiej w Gnieźnie (Garbarnia). Protokoły przesłuchań świadków.

Uwagi:

Oryginały w Archiwum IPN Oddział w Poznaniu - sygn.Okp.I.Ds.34/68

I.Z.Dok.III-180

Treść:

Obóz dla wysiedlonej ludności polskiej Młyniewo k.Grodziska Wlkp.

Uwagi:

Odbitki ksero protokołów przesłuchań świadków. Oryginały w Archiwum j.w. sygn.Po5/5-3/98/4 Młyniewo.

I.Z.Dok.III-181

Treść:

Obóz dla wysiedlonej ludności polskiej w miejscowości Nowe Skalmierzyce pow.Ostrów Wlkp.

Uwagi:

Odbitki ksero protokołów przesłuchań świadków dot.wysiedleń z obozu. Oryginały w Archiwum IPN oddział Poznań, sygn.Po5/5.1/96/4 Młyniewo.

I.Z.Dok.III-182

Treść:

Obóz dla wysiedlonej ludności polskiej w Cerekwicy, pow.Jarocin. Zob. I.Z.Dok.II-478

I.Z.Dok.III-183

Treść:

Materiały do monografii powiatu Ostrów Wlkp. w latach 1939-1945.

Uwagi:

M. in. listy straceń, wysiedleń w gromadach pow. Ostrów Wlkp.